

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Telefon 74.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri.

Udgaar i et Antal af 1600 Eksempl.
og forsendes gennem Postvæsenet
til alle Hjem i Allinge-Sandvig,
Ølsker, Rutsker, Rø og Klemensker

Nr. 325

Fredag den 5 December 1919

8de Aarg.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
trykkes i et Antal af mindst 1600 Eksempl.
og forsendes gennem Postvæsenet i Allinge.
Sandvig, Ølsker, Rutsker, Rø og Klemensker.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
har den største Udbredelse i Nordre Herred
bliver læst i ethvert Hjem og egner sig der-
for bedst til Avertering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
optager gerne Bekendtgørelser af enhver Art
saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
koster 1 Kr. halvaarlig.

December.

December, dit Mørke
er knugende tungt,
din Himmel er skyfuld og lukket —
monstro du har glemt,
vi er Lysets Børn,
hvis solfødte Haab
fik Farvernes Daab,
og som i en kort,
men straalende Stund
af Paradiskilder har drukket.

Der dæmmer et Minde,
saa fjernt, saa fjernt,
det kan ikke dø eller slettes,
det lever og aander i Hjertets Dyb —
som Skabelsens Bliv
med vældende Liv
det fylder al Tomhed
og folder sig ud,
saa alt, hvad der hunger,
maa mætles.

December, det Minde,
har trodsset din Magt
og bringer os Sejrr fra det fjerne.
Dit Mulm blev den tryggeste
Kærlighedsfavn,
i Graavejr og Slud
sprang Livshaabet ud —
vi ved jo, at højt over Skyernes Tog
staar Julens forjættende Stjerne.
Aage Hoffmeyer.

Dansk Skakspil.

Af Jørgen Møller.

Hvorledes Skakspillet har udviklet sig i Danmark, hvornaar det er kommen her til Landet, og hvorledes det er spillet op til vore Dage, er et Spørgsmaal, der kun vanskeligt lader sig besvare, da der kun findes faa historiske Holdepunkter. Først fra den nyeste Tid haves nogle Optegnelser, idet den bekendte fremragende Skakspiller, Oberstløjtnant S. A. Sørensen, der døde 1896, i en Artikel, der øjensynlig har været Begyndelsen til en lille Afhandling om Skakspillet Udvikling her i Landet, har givet et Billede af Skaklivet her i Hovedstaden omkring Tiden 1830—60. Hans livlige Skildring gengives hermed:

„Faa og farverige ere de Kilder, hvorfra vi kunne øse, naar vi ville søge Oplysning om Skakspillet Udbredelse her i Danmark. Vel fremgaar det utvivlsomt af Sagnene fra Oldtiden og Kæmpeviserne fra den første Middelalder, at det ædle Skak har været udbredt og til Dels holdt højt i Ære blandt vore Fortædere,

men disse Data have selvfølgelig kun kulturhistorisk, ingen videnskabelig Interesse, eftersom de ikke viser paa hvilket Standpunkt Spillet stod. Endnu mangelfuldere er vort Kendskab i saa Henseende til den senere Middelalder og den nyere Tid, hvor det næsten synes som om Spillet var uddød. I Slutningen af forrige Aarhundrede ser man dog, at „Skak“ har været gjort til Genstand for en Slags Undervisning paa det kongelige Landkadetakademi, idet en vis Oppenheimer ved at udgive en Del udenlandske Problemer kundgør sig som Lærer deri.

Det er imidlertid først i Trediveerne af dette Aarhundrede (altsaa ca. 1830), at man med Bestemthed, i hvert Fald i Hovedstaden, kan datere Skakspillet Udbredelse som almindelig og drage en Sammenligning med dets Standpunkt i andre Stater. Ved dette Tidspunkt ved vi nemlig, at der i Hovedstaden fandtes flere dygtige Spillere, der navnlig plejede at samles i den saakaldte „Læseforening“. De mest fremragende blandt disse var Blankensteiner og Holm. Blankensteiner havde intet genialt i sit Spil, han var en Elev af den strenge Skole, som Philidor havde dannet, og som ved hans berømte Værk nu efterhaanden ogsaa var bleven bekendt her; han spillede betænksomt, undertiden alfor langsomt, men han udviklede sit Spil med Sikkerhed og stor Konsekvens. Han spillede senere en Del Partier med Bledow i Berlin, men trak naturligvis det korteste Straa lige overfor denne geniale Taktiker, hvis vækkende Indflydelse Tyskland skylder saa meget. En fuldstændig Modstilling til B. var den ovenanførte Holm, R.s jævnbyrdige og stadige Modstander i en Række af Aar. Han havde ingen Skole, ingen Teori, men han besad en af de væsentligste Egenskaber, der danner den gode Skakspiller, nemlig et fortrinligt Overblik; ingen af de Kombinationer, der laa indenfor 2 eller 3 Træks Omraade, undgik hans Opmærksomhed, skønt han spillede med en forbausende Hurtighed. Han vilde hvis Striden: „om Skak er Videnskab eller Spil“ havde været afgjort derhen, at det er Spil, ubetinget have været non plus ultra. I sin Glansperiode spillede han selvavede Gambit, men tog aldrig selv mod Gambit, for ikke, som han sagde, at Modstanderen skulde lære ham Kunsten af. Hans Spil var lige overfor en svagere Modstander af den grusomste Natur, idet han aldeles ikke brød sig om en nærliggende Mat, saa længe der endnu var fjendtlige Brikker at røve, hvilket i det ham ejendommelige Sprog hed „at klæde af“, og ingen forslod som han at blotte sin Fjendes Svaghed. At en saadan Operation var en Rædsel for Delikventen og til usigelig More for Tilskuerne, er indlysende. Under Spillet illustrerede Holm, der var en flittig Teatergænger, sine Træk med Strofer af Arier eller Talemaader og Sententer af Dramaer, hvil-

ket endmere bidrog til at forøge det pikante for Tilskuerne. Saaledes deklamerede han en Gang, da en Modstander, der haardnakket havde vægret sig ved at erkende H. for sin Overmand, var bragt i Knibe i det sidste afgørende Parti af en Match:

„Svend Emundsen,
Svend Emundsen!
Før bar du Danmarks Krone skøn,
Nu est du Jarl i Skaane.“

med Hentydning til Svend Grathe, der ved et Forlig blev tvunget til at nøjes med en Trediedel af Riget. Skønt han i Realiteter ikke spillede bedre end Blankensteiner, ja de Hundreder af Partier, som de har spillet, udviser maaske endog det modsatte, er det dog af ovenstaaende let forklarligt, at han i det almindelige Omdømme blev anset for en fuldstændig Heros i Københavns begyndende Skakverden, en Anskuelse, som han selv bidrog til at fæstne, idet han i Skakkredsene paa en højst original Maade à la Napoleon I indstiftede et helt Hof af Prinser, Hertuger og Grever, et Hof, hvori han naturligvis selv var — Kongen. Det var en Titel, han nok holdt af at bære, og som han nødvendigvis give Slip paa, selv efter at han senere to Gange fuldstændig blev overvunden. For Fuldstændighedens Skyld kan her bemærkes, at Holm forsøgte sig som Teoretiker, idet han udgav en lille Pjece, nærmest indeholdende Skakregler, men den bekræfter kun den anførte Paastand at Teorien laa ikke for ham.

Det Liv, der saaledes herskede i „Læseforeningen“, fik pludselig ny Impuls udefra, idet der Aar 1836 indløb en Opfordring fra to teologiske Studenter, Brødrene C. og H. Møller, til Foreningen, om at spille et Korrespondanceparti. Dette, der vist var noget uheldigt, og i hvert Fald det første her til Lands, kom ogsaa i Stand, og endte med Foreningens fuldstændige Nederlag. Forbavelsen var stor over dette de gamle, berømte Matadorers Nederlag, men man undskyldte det med, at det laa i Uenighed i Spillekomiteén, og man fortrøstede sig til, at der snart skulde tages Revanche. Denne kom imidlertid. Efter en Række partielle, haardnakkede Kampe, hvorfra desværre faa eller ingen er opbevaret, lykkedes det kun med Møje Blaukensteiner og Holm at holde Stand lige overfor C. Møller, medens derimod H. Møller blev og fremdeles forblev i ubeskaaret Besiddelse af Valpladsen. Disse nye Kampe og det saaledes forøgede Opsving, som Skakspillet derved tog i Hovedstaden, førte til at de forskellige Kræfter besluttede yderligere at slutte sig sammen, og i Vinteren 1843—44 stiftedes „Københavns Skakforening“. Foreningens Præsident var H. Møller. I Besiddelse af et sjældent og udviklet Talent, bærer dennes smukke Spil Præget af betydelig Kombinationsevne, høj Grad af Korrekthed og et fortrinligt Positions-blik, hvilket sidste navnlig er fremtrædende

i Slutningsspillet, hvori han vistnok staar uovertruffen. Med Hensyn til hans korrekte Spil har en noget yngre Samtidig bemærket: H. Møller stræber altid efter det korrekteste Træk, og aldrig er en forceret Mat undgaaet hans Opmærksomhed. Møllers Overlegenhed blev indirekte erkendt af Holm ved at denne titulerede ham „Broder Henrik“, medens Blankensteiner ikke drev det videre end til at hedde „Prins Charles“. Af Foreningens øvrige Medlemmer maa fremhæves C. Møller, Dreyer, Bjerring og Møllerstrøm som de betydeligste næstetter de ovenfor nævnte Forkæmpere. C. Møller spillede med en forbavsende Hurtighed, saa han næsten heri overtraf Holm. Hans Spil var rigt paa elegante Vendinger, men ikke saa korrekt anlagt som Broderens. I Aaret 1844 gæstede han Paris og spillede der flere Partier med den kort i Forvejen fra Liffand ankomne berømte Skakspiller Kieseritzky, der gav en Springer forud, men til Gengæld saa ogsaa blev besejret. Dreyer var en meget ekscentrisk, men tillige forstandig Spiller. Han dyrkede hovedsagelig Gambitspillene og jo vildere, des bedre. Skakteorien skylder til Dels ham Spillemaaden „Nordisk Gambit“. From oplog siden med stor Forkærlighed dette interessante Spil, der i en Aarrække hos os bar Navnet af Dreyers — eller endnu mere populært Justitsgambit, paa Grund af Dreyers Titel Justitsraad, og analyserede dets konsekvente Fortsættelse. Da imidlertid omtrent til samme Tid Svenskeren Lindehn ogsaa havde gjort det til Genstand for sine Undersøgelser og kaldte det „svensk Gambit“, saa det ud til Uenighed i dette Punkt, indtil det endelig nu er bleven harmonisk løst ved at Partiet er optaget i den moderne Skakverden under Navn af „Nordisk Gambit“. Møllerstrøm var et af Foreningens yngste Medlemmer, men hans flittige Studium og naturlige Anlæg for Skak gjorde ham efterhaanden til et af de stærkeste. Han var Elev og stor Beundrer af H. Møller, som han vilde have naaet, hvis han i Forbindelse med sin uhyre Hukommelse og skarpe Beregning havde været i Besiddelse af mere Fantasi, en selv for den største Matematiker aldeles nødvendig Egenskab for at være fuldkommet Skakspiller.“

Det er dog først, da den nuværende „Københavns Skakforening“ i 1865 stiftedes med Fængselsinspektør Severin From som første Formand, at der kommer mere Fart i Skakspillet herhjemme.

I Aarenes Løb oprettedes der Skakforeninger i de fleste Byer og her til bidrog stærkt, at der i Begyndelsen af dette Aarhundrede dannedes Dansk Skakunion, hvorfra nu de fleste danske Skakklubber er Medlem. Overlærer Thoresen i Randers er Formand for Dansk Skakunion, og denne er igen Medlem af Nordisk Skakforbund, der bestaar af Foreninger indenfor de tre nordiske

Lande. Nordisk Skakforbund skiftedes 1899, og denne store Organisation har navnlig bidraget til at skabe Forbindelse mellem de nordiske Skakspillere og Udlandets bekendte Spillere ved Afholdelse af internationale Turneringer. En saadan afholdtes første Gang i Danmark her i Byen 1907, og flere andre er senere blevet afholdt.

„Dg. Nyh.“

Kvindens Skabelse

Efter et hinduisk Sagn

Hindu-Guden Twashtri skabte Jorden, Lyset, Livet, Manden. Men da han var færdig satte tænksomt Fingren han paa Panden.

Thi han havde glemt at give Manden en Ledsagerinde Twashtri havde glemt at skabe Jordens allerførste Kvinde.

Gode Raad var dengang dyre, akkurat som nu om Dage; thi af Skabemidler havde Twashtri ikke Spor tilbage.

Og han grubled længe, længe paa, hvordan han skulde raade Bod paa den Misere, og han fandt da denne Fremgangsmaade.

Han tog lidt af Solens Runding, Slangens Bugtning, Blomstens Blidhed, Sivals Svajen, Løvels Skælven, lidt af Maaneskærets Hvidhed.

Dernæst tog han Duggens Taarer og en Kende Honning-Sødme, Vindens Ubestændighed og Morgengryets første Rødme.

Og endvidre Skadens Skræppen, Harens Frygt og Gensens Skyhed, Turtelduens Kurren og en Smule af Violens Blyhed.

Endelig han ogsaa laante Ildens Varme, Isens Kulde — og af alt det, blandet sammen, skabte Twashtri saa den Hulde.

Dejlig var hun, skøn at skue; og da straks hun blev foræret bort til Manden, men begriber at han følte sig bæret.

Men knap otte Dage efter frem for Twashtri Manden møder, og han klaged „Mester, Kvinden, du mig gav, mit Liv forøder.“

Thi hun snakker, skælder, smælder, er mig, kort sagt, kun til Plage.“ Saadan talte han. Og Twashtri atter Kvinden tog tilbage.

Men knap var en Uge gaaet, før igen han var hos denne. „Mester“, sagde han, „jeg kan ej leve glad foruden hende.“

Hendes Øjnes Dyb jeg mindes og jeg savner haardt en Mage.“ Saadan talte han. Og Twashtri straks ham Kvinden gav tilbage.

Efter et Par Dage atter Manden stod for Twashtris Trone: „Mester, jeg kan ej forstaa det, men jeg kan ej med min Kone.“

Hun er lunefuld og er mig mere til Besvær en Glæde.“ Saadan talte han. Men Twashtri saa paa Manden nu i Vrede.

Gaa din Vej og vær fornøjet!,
udbrød Twashtri. „Her ej handles
kan hveranden Dag om Kvinden;
og hun kan nu ej forvandles..“

Derpaa Manden bittert klagede:
„Ve mig, at jeg maa bekende
jeg ej leve kan med Kvinden;
og ej heller uden hende — !.“

Vidar Bruun.

Udenfor Redaktionen.
—x—

Et Par Bemærkninger vedrørende
Musikken i Biograftheatret i Allinge.

Det har forundret mig i høj Grad
at der stadig af Pianistinden i Bi-
ograftheatret benytter udelukkende ty-
ske Komponisters Musikstykker. Jeg
synes vi her i Danmark ogsaa har
og har haft gode Komponister, som
har komponeret smukke og iørefal-
dende Musikstykker. Jeg tillader
mig derfor ærbødigt at henstille
til Biograftheatrets Pianistinde, ikke
udelukkende at spille tysk Musik;
der kan godt uden at gøre Skade
ogsaa blive spillet baade dansk,
svensk og norsk Musik; samtidig
tillader jeg mig ogsaa at bemærke,
at det absolut ikke passer, som f.
Eks. forleden Søndag Aften at spille
R. Wagners: Bryllupssang af Lohen-
grin til Billederne af Fabrikationen
af Luftfartøjer.

Med Tak for Optagelsen.
Deres ærbødige
Kritiker.

Vore Dages Flensborg.
—o—

Gustav Johansens Datter,
Forfatterinden Fru Martha Otte-
sen giver i „Pressens Magasin“
en Skildring af sin Fødeby, som
hun kender bedre end nogen anden
dansk Skribent. Alle Sind i Konge-
riget beskæftiger sig nu med den
gamle By. Men hvorledes ser den
ud, og hvem bor der? Fru Martha
Ottesen fortæller os det her.

Da Flensborg i 1864 kom ind un-
der tysk Herredømme, var Byen
endnu en udpræget Dalby, der laa
i en Halvkreds om Fjorden. Bak-
kerne, i Øst Ballastbjerget og i Vest
Duborg, var grønne og næsten uden
anden Bebyggelse end en Mængde
Møller, som drejede de hvide Vin-
ger, saasnart der var den mindste
Smule Blæst.

Fra disse Bakker havde man en
herlig Udsigt ned over Byen med
de rødtagede Gavlhuse og de kup-
lede Kirkespir over den blaa Fjord,
der skille Forstaden Jürgensby ved
Foden af Ballastbjerget fra den egent-
lige By. Langt kunde man se fra
Duborg Bakke, langt ud ad Fjorden,
hvis dejlige Kyster var bevoksede
med Skov og paa de aabne Steder
dækkedes af Teglværker med brede
røde Tage.

Man kunde se Ballastbjerget med
grønne Marker og den maleriske
Jürgensgaard, hvis hvide Bygninger
lyste i Solen; langt ind i Angel
kunde man se: Møllen i Fruerlund
og Skovene ved Tved og Lyksborg.

Og stod man oppe paa Ballast-
bjerget, helst om Formiddagen, naar
Solen blinkede i alle Skibsbroens
Vinduesruder, stod man paa Ballast-
bjerget og saa ned over Byen, dan-
nede Grønenes høje Lindetræer en
bred grøn Stribe bagved Husene,
og oppe paa Bakkerne tegnede Møl-
lernes Silhuetter sig mod Himlen
eller mod Marieskovens Træer.

Dejlig, dejlig var Byen dengang,
da endnu ikke de mange Fabriks-
skorstene pulsedes deres sorte Røg
hen over Tagene.

Og Gaderne med de gamle Huse
med spidse eller takkede Gavl;
ved Mariekirken den ejendommelige
Bygning som kaldtes „Schrangen“,
et ét Etages Hus med en Buegang,
der var aaben ud mod Gaden, og
hvor om Sommeren en gammel Kone

sad og solgte Frugt.

Paa Husets sydlige Gavl hang
endnu en Jernlænke med et Hals-
jern og det hændte, at Børnene un-
der Legen satte en Kammerat i Ga-
bestokken.

Nord for Byen laa Mariekirken
og Pladsen udenom den var lukket
med Jernlænker, der var fastgjorte
i Granitblokke. Disse Lænker var
Børnenes Fryd; man kunde gynge
saa herligt i dem. Og hvem tænkte
paa, at det gav Rustpletter paa Tø-
jet?

Hovedgaden i Byen gaar i Syd
og Nord fra Søndertorv til Nørreport.
Det bredeste Stykke — fra Nørreport
til Raardhusgaden (den nuværende
Bahnhof-Strasse) kaldes Store Gade
og her kastede om Eftermiddagen
den vestlige Række Gavliuse spidse
Skygger helt over paa det østlige
Fortov. Nørreport staar endnu —
den sidste af Flensborgs Porte —
men den er daarligt vedligeholdt.
Selve Bygningen er fra det 16. Aar-
hundrede og ud mod Nystaden, der
nu hører med til Byen, er over Port-
aabningen anbragt det danske og
Flensborgs Vaaben. Efterhaanden
som Byen voksede og Færdslen i
Gaderne tog til, rejste sig Stemmer
for at rive den gamle Port ned.
Men den blev staaende, man paa-
staar efter Ønske af Kejser Wil-
helm 2.

Hvorledes ser Byen ud nu? vil
man spørge i denne Tid, da hele
Danmark taler om den.

Smuk er Flensborg egentlig ikke
mere, og sin Karakter som By i
Dalen har den fuldstændig mistet i
Løbet af de sidste 30 Aar.

Fra 30,000 er dens Indbyggeran-
tal vokset til 70,000, og da der ikke
var Plads i Dalen til alle de Huse,
som skulde rumme saa mange Men-
nesker, byggede man op ad Bak-
kerne. Og nu er der lige saa mange
Gader paa Ballastbjerget og paa
Duborg, som i den gamle Bydel i
Dalen.

Møllerne er forsvundne, de grønne
Bakker er bleven til Gader, helt ud
til Marieskoven naar nu de flens-
borgske Villaeer.

For den, der i en halv Sned Aar
ikke har gæstet Byen, vil den være
ganske fremmed nu i Øst og Vest.

Men Sidegaderne ned mod Skibs-
broen i Byens nordlige Del er endnu
næsten som de var for 30 Aar si-
den. Den karakteristiske Oluf Sam-
sons Gang med de aabne Kviste
paa Tagene og hist og her den
fremskudte første Sal, er ganske
uforandret.

Og Gaardene, de dybe, smalle
Købmandsgaarde med Pakhuse og
Bagbygninger findes endnu helt op
mod Søndertorv.

Nørreport har endnu sin gamle
Neptunsbrønd — hvori der dog sjæl-
dent er Vand — og sine smaa Gavl-
huse paa Nordsiden.

Mer: Søndertorv er helt forandret.
Paa Sydsiden staar nok endnu
de dejlige gamle Gavlhuse, men
i Vest er Husene mest ny og Plad-
sen er blevet bredere, fordi man
har revet en hel Husrække ned ved
Enden af Hovedgaden, der her kal-
des Holmen. Der er ogsaa bygget
et Monstrum af en Bismarcks Brønd,
saa uhyrlig, at selv Tyskerne finder
den smagløs.

De to Hovedkirker har faaet nye,
slanke Taarne. Det begyndte med
St. Nicolai i Syd. Her slog i 1877
Lynet ned i Kirketaarnet der brændte
helt ned, og Hanen, der viste sig
at være saa stor som en Ko, styr-
tede ned i en Gaard, hvor Dren-
gene morede sig med at ride paa
den da den var bleven kold.

Man byggede et pragtfuldt nyt
Taarn med 4 smaa Hjørnespir, et
Taarn der øjnes langt og kan ses
fra Banellinien længe før man kan
faa Øje paa Byen.

Og da Mariekirkens gamle Taarn
efterhaanden var bleven brøstfældigt,

brøstfældigt, fandt dens Sognebørn
paa, at de ogsaa maatte have et
nyt.

Men Johannis Kirkens og den dan-
ske Kirkes smaa Taarne er endnu
de gamle. De er ret lave, saa man
næppe lægger Mærke til dem nu,
hvor et Par nye Kirker, én i Nysta-
den og én paa Jürgensby rager op
over Tagene med deres slanke Spir.

Forts.

Billedet.

Jeg har et Billed' af dig
paa mit Bord,
men der er ingen, der kan se det,
og naar jeg si'er det,
Irror man knapt mit Ord,
for det er bare mig, der ved det.

Du staar der dog
og smiler friskt og ungt,
som var du selve Glædens Datter;
men mine Taarer falder trist og tungt
som Regn paa spraglede Rabatter,

fordi jeg ved, alt,
hvad jeg haabed paa,
var blot en taaget Hjernes Drømme
og Ønsker, som du aldrig vil forstaa,
om aldrig fødte Kærligheds ømme,

om blot en Gang at faa talt rigtig ud
alt, hvad jeg føler inderst inde,
og sværge dig
ved Kærlighedens Gud
— du var min eneste Veninde.

Olaf Peschardt.

Magasin du Nords Udsalg
Nordbornholms største Manufaktur-lager.

*Største Udvalg af Damekonfektion, Blu-
ser og Nederdele, Pigekjoler og Frakker.
Trikotage til Damer, Herrer og Børn.
Kjoletoej i Uld og Silke, samt moderne
Besætningsartikler.*

Telefon 5. **J. P. Sommer.** Telefon 5.

Vinternat.

Lad os sagte skride
ind i Skovens hvide,
stille Vinterhal.
Over Marmorstene
strækker hvide Grene
sig i Tusindtal.

Under Iskrystaller
Som'rens unge Alder
blev til Hvile lagt.
Hvide Forhæng dækker.
Hallens Søjlerækker,
Graner holder Vagt.

Ej et Snefnug røres,
og i Skoven høres
ej den mindste Vind,
men i Snealkover
ligger nu og sover
Som'ren, hvid om Kind.

Maanestraaler falder
kolde som Metaller
i den tavse Lund,
og hvor end vi træder,
ser vi alle Steder
Diamanter kun.

Stjernerne med Sorgens
Sølv har smykket Borgens
gennembrudte Tag.
Mørke Skygger glider
ud til alle Sider
mod en Vinterdag.

Gustaf Frøding.

Udebliver Bladet
beder vi Læserne henvende sig paa
Postkontoret, og Fejlen vil hurtigt
blive rettet. I modsat Fald maa De
henvende Dem til Bladets Kontor,
og vi skal da sørge for, at De faar
det tilsendt.

Hvide Varer

samt alt i øvrige Metervarer.

**Største Udvalg
Største Lager
Rimelige Priser**

J. P. Sommer
Magasin du Nords Udsalg
Telefon 5. Allinge Telefon 5

JULE-UDSTILLINGEN

er aaben. Julebøger, Almanaker, Jule- og Nytaarskort, Julegaver og Legetøj. Stort Udvalg. Alt til Juletræet.

Sandvig. E. Abrahamsens Boghandel. Sandvig.

Køb Julegaver

C. Larsens Skolejstforretning, Allinge.

Telefon 104.

Stort og righoldigt Udvalg af Herre-, Dame- og Børnefodtøj.

Tøfler, Slippers, Morgensko, Filtsko. Galoscher i alle Størrelser til forskellige Priser.

NB. Varer ombyttes gerne efter Jul.

Vi har det største Lager af

Voksdug og Linolium.

Prima Bordvoksdug fra 2,25.

Voksdugsborder til Hylder 22 Øre.

Linoleum til Gulve, forskellige Kval. og Mønstre.

Nordlandets Handelshus.

Vi venter endvidere snarest en Skibsladning med

Store engelske Dampkul

og **Prima Elswich Smedekul,**

som sælges til laveste Dagspris.

Nordlandets Handelshus.

Nørresundby Gødningsskalk

af sædvanlig prima Kvalitet ventes i November Maaned. Vi har et Parti heraf til Salg og beder om Bestillinger.

Nordlandets Handelshus.

18 pCt. Superfosfat,

20 pCt. Kalisalt, Ægte Chili-Salpeter, Norges-Salpeter

til Foraaret 1920. — Det er rigtigt at gøre Bestilling heraf snarest i **Nordlandets Handelshus.**

Gode og flotte

Kørepiske

sælges i

Nordlandets Handelshus.

Billeder indrammes

til rimelige Priser

Karl Hansen
Ølser pr. Allinge.

En kærkommen Julegave

er altid en signeret Æske Brevpapir med Konvolutter. Æskepost haves paa Lager i forskellige Kvaliteter og Farver. Benyt Lejligheden.

Allinge Bogtrykkeri.

Til Hjemmøbrygning har vi frisklavet Malt

saavel hel som knust — og frisk **Humle og Gær.**

Nordlandets Handelshus.

Gudstjenester og Møder.

Søndag den 7. December.
St. Ols Kirke Kl. 10, Skrm. 9 1/2.
Allinge Kirke Kl. 2.
Mandag Ungdomsafdelingen.
Tirsdag K. F. U. K.
Onsdag Samfundsmøde.
Torsdag K. F. U. M. Samme Dag
Møde i Sandvig Kl. 7 1/2.
Betsda Søndag Kl. 4 Pastor Ørnsnæs.

De averterende

anmodes om at indlevere deres Annoncer inden Torsdag. Smaa Avertissementer kunne dog som Regel medtages indtil Torsdag Middag.

Hasle.

Til Julen

anbefales stort Udvalg i Jule- og Nytaarskort, Julelys, Juletræsdynt Æskepost, Fotografirammer, Legetøj m. m.

Mange nyttige Ting, passende til **JULEGAVER.**

Voksdug til Spiseborde og Køkkenboder i Papir og Voksdug. Fernis.

Rullegardiner og Gardinstænger leveres efter Maal paa faa Dage.

Charles Svendsen,
Telefon 66.

Frelsens Hær.

Som Præmie paa Adgangskortet fik den der havde Nr. 998 Dukken.

As. Aurora

omfatter fra 1. Sept. d. A. en særskilt Afdeling for Hornkvæg samt Heste. — **BEMÆRK** vor lille Præmie og fuld Erstatning for Heste og Hornkvæg og ingen Ekstraopkrævning.

Træffes hver Mandag i Klemens Kro Kl. 12—2 og om Efterm. Kl. 3 paa Hotel Allinge.

Lauritz Madsen

Tlf. Nr. 8, Sandvig.

Endvidere tegnes Brand-, Tyveri-, Glas- og Stormskadeforsikring.

Hjertelig Tak

for udvist Deltagelse ved vor kære Hustru og Moders Begravelse.

Familien Bech, Ølser.

Kviekalve

til Tillæg er til Salg paa **Dynddalegaard i Rø.**

Tabt.

En 15 kg Bismær er tabt paa Vejen mellem Tein og Allinge Fredag den 21. Nov. og bedes mod Findeløn leveret Gartner Kofod ell. Tein Brugsforening.

Hassel nødder

**Valnødder
Paranødder
Kraakmandler
Konfekt-Rosiner
Vindruer
Figen**
billigste Pris.

J. B. Larsen.

En ung Lødeko samt 4 Ugers Grise er til Salg paa **Knarregaard i Rutsker.**

Prima Rismel

**Sagamel
Kartoffelmel.**
Prisen nedsat.

J. B. Larsen.

Rø.

Luthersk Missionsforening afholder om Gud vil Møde Søndag den 7. ds. Kl. 7 1/2.
Johannes Petersen taler.
Alle er velkomne.

4 Ugers Grise

er til Salg paa **Gudmingegaard i Rø**

Prima islandsk

Lammekød

til billig Pris.

Prima letkogende svenske

gule Ærter

50 Øre pr. 1/2 kg.

Prima **Flækkeærter.**
Prima **brune Bonner**
nedsat Pris.

J. B. Larsen.

Ligkister og Møbler.

anbefales.

Klemensker Snedkerforretning

Telf. Kl. n 13.

Hasle.

Brugt Kakkelovn

med Kogerum (Bornholms Maskinfabrik), saa god som ny, billig til Salg.

Fr. Bidstrup.
Telefon Sandvig 14.

Allinge Biograf.

Søndag den 7. ds. Kl. 8.

Stottet Perranos Hemmelighed

Stort Detektiv Skuespil i 4 Akter.

Kun denne ene Forestilling.
Sædvanlige Billetpriser.

Rom Cognac Vine

til gammel Pris saalænge Lager haves

J. B. Larsen.

Brugt godt Klaver

(Nøddetræ) til Salg pr. kontant for 950 Kr.

Fr. Bidstrup,
Tlf. Sandvig 14.

Tørrede

Ægblommer

1 Pakke 40 Øre erstatter 3 Æg fortrinligt til Bagning faas hos

J. B. Larsen.

Kød=Udsalg.

Fredag den 28de November

aabnes i Janus Jacobsens Ejendom (tidl. Brugsforeningen) et Udsalg med friskslagtet Hestekød, Spegepølse, Hakkebøf m. m.

De allerbedste

Sorter sælges!

Amerikansk Flormel

Dansk lys Flormel

Dansk lys Rugsigtemel

Ægte Japan Ris

Bedste hvidt Rismel

Amk. Hvedegryn

Valsede Havregryn i løs Vægt

Nordlandets Handelshus.

Slagte-Heste

købes til højeste Pris.

Conrad Nielsen

Telf. 103.

Ølser.

Saltet amk. Laks

125 pr. 1/2 kg.

Røget amk. Laks

2 Kr. pr. 1/2 kg.

Prima fuldvirket Klipfisk

1 Kr. 10 Øre.

Prima letsaltet Klipfisk

70 og 85 Øre.

J. B. Larsen.

Prima amerikansk

Havregryn

i løs Vægt til billig Pris.

Nye valsede Byggryn

anbefales.

J. B. Larsen.

Hasle.

Til Festgaver

anbefales mange pæne Ting. Indrammede Billeder samt Kort og Teglegrammer. **Legetøj** i stort Udvalg.

Fotografering og Forstørrelser til Julen bedes bestilt i god Tid. Restlager af **Tapeter** sælges med Rabat.

Charles Svendsen, Hasle.
Telefon 66.

Tyren Birk,

præmieret ved sidste Aars Dyrskeue, staar til Bedækning for 5 Kr. pr. Ko.

Vestre Borregaard i Rutsker.

Andr. Hansen.

Samme Sted er to 1 1/2-aars

Hoppeplæ til Salg eller Bytte med en 2 1/2-aars Hoppeplæg.

Prima

Japan-Ris

kan endnu sælges til 75—80—90 Øre pr. 1/2 kg saalænge gammel Beholdning haves.

J. B. Larsen.

Overretssagt. Bojesen-Kofoed

Sct. Mortensgade 17, Rønne, Telf. 22 (tidl. Fuldm. ved Byfogedkontoret i Hasle).

Kontordag i Allinge Mandag do. i Hasle hver Onsdag Fm.

Et Parti

Træskostøvler

er hjemkommen og sælges billigt saa længe jeg kan faa dem frem til de Priser.

Jeg har ogsaa nogle Par Støvler med Lammeskind-Strømper, som sælges billigt.

M. Lunds Træskoforretning.
Lindeplads, Allinge.

Forlang hos Deres Handlende

Viggo Glistrups KAFFE.

Specialitet:

Ægte Java Kaffe.

Ny Høst

af bornholmske

Gule Kogearter,
* **stor Hvidkaal,**
Nye Byggryn,

valsede og hele, alle Finheder.

Valsede Byggryn i Pakker.

do. Havregryn

De laveste Priser i

Nordlandets Handelshus

Et Parti Tændstikker

udsælges for 20 Øre Pk.

Allinge Kolonial- og Produktforretning

Allinge Modebasar.

Restlageret af Vinterhatte udsælges særlig billigt, deraf en Del til halv Pris.

Louise Larsen.

Vi har Masser af

Staldkoste, Stuekoste, Gadekoste, Hestebørster, Kobørster, Skurebørster — og Børster af alle andre Slags.

— Kvaliteten er god og Priserne meget lavere og billigst i

Nordlandets Handelshus

Nye Sendinger af

Isl. Lammekød,
amk. Oksekød,
isl. Bankfisk.

Kun de bedste Sorter og til de billigste Priser.

Nordlandets Handelshus

BRAND- OG LIVSFORSIKRINGS- AKTIESELSKABET

HOVEDKONTOR: BREDGADE 28
(Odd-Fellowpalæets søndre Pavillon)

tegner alle Kombinationer af Livsforsikring til billige Præmier
ved Henvendelse til Selskabets Agentur for Bornholm.

Til. 60 **V. J. Claussen, Sandvig.** Til. 60

I fri Handel haves:

Glutenfoder, Hvedeklid, Majs, Byg, Havre,
Blandsæd.

Knækmajs, Majsskraa, Bygskraa
til Ombytning ventes,

Soyaskraa, Majs og Hvedeklid.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Nyt Malt, prima Humle.

Nye Byggryn og prima Kogeærter
anbefales fra

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10—12 og 2—4.

Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilkaar til en Rente
af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

Galoscher er hjemkommen.

Damegaloscher 7,00. - Herregaloscher 8,50.

Et Parti Arbejdsstøvler

af ekstra svært Gummi 30 Kr.

Nordlandets Handelshus.

Brødrene Anker

Jernstøberi & Maskinfabrik

Telefon 2. Hasle Telefon 2.

Allinge Kolonial- & Produktforretning

anbefaler

Kolonialvarer

Konserves og Frugtsafter

Værktøj, Redskaber

Køkkenudstyr, Urtepotskjulere

Kaffestel, Spisestel

Kakkelovne og Komfurer

Tagvinduer, Staldvinduer

Murgrøder, Pumper, Jernrør

Brædder, Planker, Lægter

Tømmer, Cement, Tagpap

Søm og Skruer

Smøreolier, Drivremme

Remmefedt, Smørekander

Roegrebe, Roeknive, Roekurve

Børstenbindervarer

Spegesild og Kryddersild

1/8 og 1/4 Tdt.

Klipfisk, Fedt, Margarine

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Fra Livets Kringelgang

—o—
Luftsteg.

Der var stort Røre paa Torvet i Aalborg i Lørdags, fortæller „Jyll.“ En Handelsmand var mødt med en stor Bølge ganske usædvanlig fede Ænder. Han tog en stor Pris for dem, men alligevel havde han rivende Afsetning, for Mager til vel-fede Ænder havde man ikke set længe. Da han havde faaet udsolgt, og den sidste Kunde skulde til at gaa med sin And, skete Katastrofen. Konen kom til at klemme den fede And lidt kraftigt, og i det samme lød der et Knald, og en Prop fløj ud af Enden paa Anden, som straks svandt betydeligt i Omfang.

Alle Ænderne havde været pumpet op med Luft.

En vanskelig Opgave.

En værdig Fader (til Lejlighedsdigteren): Jeg vilde gerne bestille en Vise hos Dem til min Datters Bryllup. Han hedder Paul og hun hedder Frederikke. Kan De ikke indrette det saaledes, at de to Navne kommer til at rime paa hinanden?

Konsekvens.

— Har du hørt, at Olsen er druknet?
— Jamen, var han ikke en flink Svømmer?

— Jo, men du ved, han stod i Fagforeningen. Og da han havde svømmet 8 Timer, holdt han op.

Af to Onder.

— Men, gode Skolemester, nu synes jeg dog, at De snart skulde tænke paa at faa Dem en Kone.

— Næ, Hr. Pastor, saa vilde jeg dog hellere anskaffe mig et Kogeapparat.

Et dybtgaaende Problem.

En Professor forbyttede i en Restauration sin Overfrakke. Da han kom hjem og undersøgte Lommerne i Frakken, fandt han i en af disse en Portnøgle helt forskellig fra hans egen, hvorfor han udbrød:

— Det var dog besynderligt! Jeg kan forstaa, at jeg faar min Overfrakke forbyttet, men hvorledes jeg bærer mig ad med ogsaa at forbytte Portnøglen, det er mig aldeles ubegribeligt!

Hyggelige Pladshunde.

Ejeren af en stor Fabrik i Omegnen af Kapstaden har haft den originale Ide at lade Fabrikomraadet bevogte af 2 Lovere.

Efter hvad Ejeren forsikrer, egner de degraderede Ørkenens Konger sig udmærket til Vogtertjeneste.

Baa'en igen.

Lille Inger har faaet en lille Broder. Mama gaar op og ned ad Gulvet og tisser paa den lille, der skriger uafbrudt i 5 Minuter. Lille Inger hører begærlig paa Koncerten, og da den lille endelig tier, siger hun:

— Det var pænt, Mama. Aa, træk den op en Gang til.

Beroligende.

„Ugens Nyheder“ oplyser, at der gives flere Penge ud paa en Dag til Vand end til Spiritus i et helt Aar.

Det paastaas i flere Blade,
at en Mand i Horsens lader sin Hest overnatte i Sovekammeret.

Det skulde vel aldrig være en Sengehest!

Overtroen lever endnu.

Det fortælles, at en Familie, der i disse Dage flytter ind i en Lejlighed i Ringkøbing, har bedt dennes tidligere Indehaver om ved Frallytningen at deponere Salt og Brød i Spisekammeret, hvilket skal være Udtryk for, at der ikke bliver Mangel i Huset paa det daglige Brød.

Tyg langsomt!

En Læge i Chicago paastaar, at Halvdelen af de Selvmord, som begaas i Byen, er forarsagede af Amerikanernes Vane at sluges Maden uden at tygge den ordentlig.

Søger De en Pige, en Karl eller en Dreng, eller mangler De en Svend eller Lærling on Fodermester eller anden Medhjælp, bør De snarest avertere i Nord-Bornholms Ugeblad der hver Fredag bringes direkte ind c. 1700 Hjem og læses af saa godt som hvert eneste Tyende. En Annonce her i Bladet vil derfor saa godt som altid bringe et tilfredsstillende Resultat.

Kloverfrø, Græsfrø, Roefrø, afsvampet Saakorn

til Brug i Foraaret 1920 sælger vi fra det nye Selskab

Bornholms Frø og Saasæd Central.

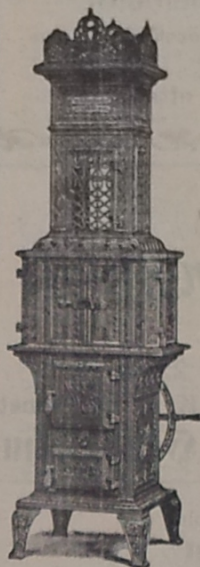
Alle vore Bestillere vil herafter faa Frøet afvejet og plomberet fra Hovedlageret og alle disse Leveringer er underkastet Statsfrøkontrollens selvstændige Kontrol. — Altsaa første Kvalitet og den bedste Kontrol, som kan bydes.

Vi beder vore Venner om at sende os Deres Bestillinger snarest.

Nordlandets Handelshus.

Firkantede Morsø Ovne

er lige gode for Kul, Koks, Tørv og Brænde.

Vi har 11 forskellige Ovne paa Lager, som sælges til gammel Pris, det vil sige, at Støberiet senere har forhøjet Priserne med 2 Gange 12 1/2 pCt.

Alle Slags Rør, Muffer, ildfast Sten og Ler.

Nordlandets Handelshus.

Til Vintersaison

tilbydes

Kjolelæjer fra 2,60

Kjolefloneller - 2,35

Ensfarvet Flonell - 1,35

En ekstrafin **Dameserges**

2 Alen bred 15,00

Stof til Kostumer fra 10,00

Nordlandets Handelshus.

Vi har rigeligt af

Grove danske Hvedeklid og det gamle Mærke af **Glutenfoder** til Malkekøerne i **Fri Handel.**

Til Ombytning for leveret Brødkorn har vi

Soyaskraa, valsede **Soyakager**, **Byg** og **Majs** samt grove danske **Hvedeklid**, som sælges til de fastsatte Priser.

Nordlandets Handelshus.

Bornholms Margarinefabriks

VEGETABIL MARGARINE

er anerkendt som den bedste.

Faas hos alle Handlende.

Bestil Deres Tryksager i Allinge Bogtrykkeri